

KRONIKA

Wiesław Stochmal
Uniwersytet Szczeciński
Zakładu Fizyki Morza

WSPOMNIENIE O PROF. DR HAB. HENRYKU GURGULU (1932–2022)

Prof. Henryk Gurgul urodził się 16 maja 1932 r w Chryplinie koło Stanisławowa. Studia ukończył w 1971 r. na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Pracę zawodową rozpoczął w 1951 r. jako nauczyciel fizyki w szkole podstawowej, a potem w liceach.

W roku 1971 rozpoczął karierę naukową w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Szczecinie (obecnie Uniwersytet Szczeciński). Był współtwórcą kierunku fizyka na tej uczelni. Pełnił tu funkcje m.in. kierownika Zakładu Fizyki Morza oraz prodziekana wydziału. Doktoryzował się w 1978 r. na Politechnice Szczecińskiej, a stopień doktora habilitowanego uzyskał w Instytucie Geofizyki PAN w Warszawie w roku 1990. W latach 1980–81 pracował w Instytucie Morskim w Szczecinie.

Profesor Henryk Gurgul całą swoją działalność naukową wiązał z morzem. W swoich publikacjach zajmował się różnorodną tematyką dotyczącą fizyki morza, głównie badaniem zanieczyszczeń ropopochodnych wody morskiej, ale również glaciologią i hydrodynamiką morza. Jego praca nie ograniczała się do badań tylko w laboratorium. Chętnie wypływał w krótsze i dłuższe rejsy badawcze. W latach 80. XX wieku brał udział w kilku dwumiesięcznych rejsach badawczych na Morzu Bałtyckim i Morzu Północnym.

W latach 1988–1990 był kierownikiem XIII Wyprawy Antarktycznej do Stacji Polarnej im. Henryka Arctowskiego – na Wyspie Króla Jerzego. Wspólnie z profesorem robiliśmy tam badania parametrów optycznych i temperatury wody morskiej oraz ilości zawiesin w wodach Zatoki Admiralicji. Pamiętam liczne wyprawy „Słoniem Morskim”, dyskusje naukowe, ale również wieczory, podczas których grywaliśmy w brydża. W roku 1996 prof. Henryk Gurgul brał udział w rejsie badawczym na Spitsbergen. W badaniach pola światła w lodowcach współpracował z glaciologami z Uniwersytetu Śląskiego.

Profesora Gurgula interesowała również fizyka medyczna, a w szczególności wpływ środowiska, zanieczyszczeń oraz pola elektromagnetycznego na organizm ludzki i zachorowalność na nowotwory. Zabiegał i doprowadził do utworzenia specjalności Fizyka Medyczna na kierunku Fizyka.

Był aktywnym działaczem i organizatorem nauki. W latach 1991–1993 pełnił funkcję przewodniczącego Sekcji Fizyki Komitetu Badań Morza PAN w Gdańsku, a w latach 1990 i 1991 redaktora czasopisma naukowego *Acta Physica Szeccinensis* oraz czasopisma *Studia i Materiały Oceanologiczne PAN w Sopocie*. Wieloletni członek Komitetu Badań Morza Polskiej Akademii Nauk w Sopocie oraz Komitetu Badań Polarnych Polskiej Akademii Nauk w Warszawie. Był inicjatorem powstania Muzeum Morskiego w Szczecinie.

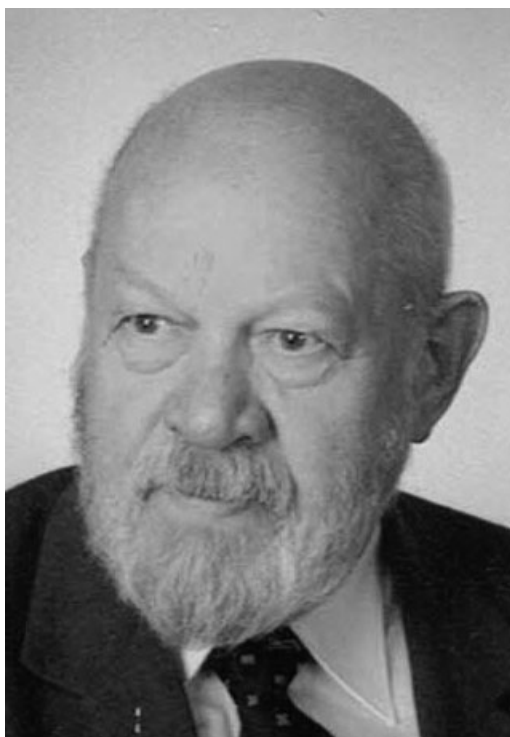
Profesor bardzo lubił pracę dydaktyczną, pracę z młodzieżą. Prowadził szereg interesujących wykładów. Wypromował wielu licencjatów i magistrów, był inicjatorem i ojcem duchowym wielu doktoratów z fizyki morza i fizyki medycznej. Był autorem wielu prac naukowych, książek i opracowań, w tym skryptów: „Fizyka Morza”, „Hydrodynamika Morza” oraz podręcznika „Zarys Historii Fizyki”.

Jego miłość do morza przekładała się również na zainteresowanie pozanaukowe - Profesor chętnie malował pejzaże morskie. Wielu z nas podziwiał jego prace na wystawie w Muzeum Narodowym w Szczecinie, w którym pracował w latach 2006–2010.

Z okazji Międzynarodowego Roku Polarnego 2007–2009 zorganizował tam ekspozycję nt. historii badań arktycznych i antarktycznych. W uznaniu zasług na polu działalności naukowej, organizacyjnej, dydaktycznej i współpracy z wieloma ośrodkami naukowymi, profesor został wyróżniony licznymi nagrodami w tym:

- nagrodami naukowymi Rektora Uniwersytetu Szczecińskiego w roku 1992, 1994 i 1996,
- nagrodą Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki za pracę doktorską oraz
- Medalem Komisji Edukacji Narodowej w 1978 roku.

Odszedł od nas człowiek wspaniały, pracowity, twórczy, pełen pomysłów, całym sercem angażujący się w naukę, mający zawsze czas na rozmowę nie tylko na tematy naukowe. Profesora zachowam w pamięci jako wybitnego naukowca, wspaniałego nauczyciela i przyjaciela.

Henryk Gurgul (1932–2022)